

Achternvijftigste Pastorale Brief 21 mei 2022

Weekend voorafgaan aan Hemelvaartsdag

*voor parochianen en belangstellenden van de
H. Jacobus de Meerdereparochie N.W. Friesland*

*De volgende Pastorale brief kunt u in week 28
bij aanvang van de grote vakantie verwachten.*

Op weg naar Hemelvaart

*Ze stonden er bedremmeld,
zeg maar: verslagen bij.
Eerst op die vrijdag
hadden ze Hem verloren aan de dood
en nu zijn Hemelvaart aanstaande was,
verloren ze Hem opnieuw.*

*Toen Hij stierf op die vrijdag
week Zijn lichaam,
niet Zijn geest.*

*Zijn Geest was gebleven,
levend, warm en zeer nabij,
vertrouwd en eigen,
als altijd.*

*En nu ineens,
starend naar de hemel,
was er de leegte.
Als van God verlaten
bleven ze bij elkaar
en uitzichtloos was de diepe,
de diepste duisternis.*

*Eén lichtpunt was er,
een belofte,
een toezegging,
meer niet.*

*Maar ze wisten dat
`t bij `n belofte meer gaat
om de waarde van hem,
die belooft,
dan om de inhoud van de belofte.*

(Kees Harte)

Het parochieblad Onderweg ontvangen:

Als u de Onderweg nog niet ontvangt kunt een abonnement voor het komende half jaar krijgen door € 10,- over te maken op rekeningnummer NL 21 RABO 0320 4172 55 onder vermelding van uw straatnaam, huisnummer en woonplaats.

U kunt zich aanmelden voor de digitale versie van onderweg via de website van de parochie, www.heligejacobusparochie.nl onder het kopje contact.

* Inleiding...

door pastoor Marco Conijn

Afgelopen zondag heeft onze heilige Vader de Friese pater Titus Brandsma heilig verklaard, tijdens een indrukwekkende ceremonie op het Sint Pietersplein. De paus stipte woorden van Titus aan toen hij zei: "wij zijn niet geroepen om in het openbare leven grootse dingen te doen. Het is onze plicht gewone dingen op grootste wijze te doen". Veel mensen hebben de plechtigheid kunnen volgen op de televisie. Ook waren er nogal wat mensen afgereisd naar Rome zelf, waaronder onze commissaris van de Koning, Arno Brok. Hij hield afgelopen maandag een prachtige rede in de Friezenkerk in Rome, die dinsdag te lezen was in het Fries dagblad. Hij benadrukt dat Titus belangrijk was voor de persvrijheid, maar ook voor de promotie van de Friese taal. Tegelijk uitte onze commissaris zijn bezorgdheid over extreme meningen en verdeeldheid in onze dagen. Laten we hopen en bidden dat het leven van Titus veel mensen mag inspireren tot navolging.

Deze week verschenen ook berichten dat Nederland niet klaar is voor een nieuwe Coronagolf. Er worden vragen gesteld of er snel genoeg kan worden opgeschaald, of we een opleving de baas kunnen en of er voldoende zorgcapaciteit is. Onze vakminister, Ernst Kuipers, wil gaan booster in het najaar. Dat is nodig om de afweer weer op te krikken. Ondertussen blijkt dat niet alle kerkgangers, nu Corona wat minder heftig aanwezig is, zijn teruggekeerd richting de kerk. Corona heeft verstrekt wat al gaande was. Veel mensen zijn ook gewend geraakt om thuis mee te vieren en te kijken wanneer het hun past. Enkele predikanten verzochten deze week in het Fries dagblad grote zorgen te hebben over al die gestreamde viering en de uitzending van de zondagse viering die wekelijks door Omrop Fryslân wordt verzorgd. Men pleit voor het stop zetten van gestreamde vieringen. Ik begrijp dit ten dele. Juist door het streamen zijn er ook mensen bereikt die (al jarenlang) geen deel uitmaakten van de kerkgemeenschap. Ook door ons.

Nog altijd gaat de afschuwelijke oorlog in de Oekraïne door. Rusland heeft vermoedelijk al een derde van de grondtroepen verloren. Ze liggen ook ver achter op (hun) schema. Het moreel van de Russische militairen is laag. Desalniettemin is de situatie van de Oekraïners afschuwelijk en continue zeer bedreigend. Nog altijd zaait Poetin dood en verderf. Wat drijft de man? Misschien komen we het wel nooit te weten. Een klein lichtpuntje voor Oekraïne is dat het Eurovisie songfestival door hun met overmacht is gewonnen. Door massaal Oekraïne de overwinning te gunnen stak Europa de Oekraïners een hart onder de riem.

Ondertussen hebben Finland en Zweden een aanvraag ingediend om lid te kunnen worden van de NAVO. En dat na ruim 200 jaar neutraliteit. Ze hopen zo hun veiligheid t.o.v. Rusland veilig te stellen. Probleem is dat Turkije nog niet van plan is om zonder meer zijn goedkeuring te geven aan toetreding. Turkije is van mening dat Zweden en Finland onderdak geven aan terroristische organisaties. Er zal dus nog wel diplomatiek overleg nodig zijn.

Tenslotte: Vanaf maart is er weinig neerslag gevallen. De natuur snakt naar water. Gelukkig viel er de afgelopen dagen wel wat, maar veel te weinig. Wat we nodig hebben is een periode van een tot twee weken goede miezerregen. Als we dat nu eens afwisselen met zon, dan is er voor ieder wat wils.

Wie weet dat we elkaar eens dezer dagen of weken treffen.

Mede namens collega Dorenda Gies wens ik u alle goeds toe.

Marco Conijn

*Pastoor Marco Conijn
Pastor Dorenda Gies*

*(c.m.conijn@hotmail.com)
(pastorgies@kpnmail.nl)*

*** Vanuit het pastoresteam...**

Hemelvaartsdag – consecratie op locatie

Op Hemelvaartsdag, dit jaar te vieren op 26 mei, is er weer “consecratie op locatie”. Dit maal wordt het georganiseerd door de geloofsgemeenschap van Franeker. De dag zal worden gehouden in en rond Minnertsga.

Hoe ziet de dag er uit?

Vanaf ongeveer 08.15 uur zijn mensen welkom in het dorps huis “de doarpsfinne” aan de Fjildleane 14 te Minnertsga. Hier staat de koffie klaar. Er is een mooie wandeling uitgezet die voert langs oude paden. Rond 09.30 uur staat er een heerlijk ontbijt klaar. Ook fietsers en mensen die met de auto naar Minnertsga komen kunnen hierbij aanschuiven. (wel even tevoren opgeven). Het ontbijt wordt u aangeboden. Een vrije gift wordt op prijs gesteld. Rond 10.45 uur vertrekken we naar de kerk van Minnertsga om aldaar te vieren om 11.00 uur. Na de viering zal er nabij de kerk nog een glaasje worden gedronken en is er tijd om elkaar nog even te ontmoeten. Voor de viering hoeft u zich uiteraard niet op te geven.

Opgave voor de wandeling en het ontbijt kan tot uiterlijk aanstaande zondag 22 mei, op verschillende manieren:

Achter in de kerken ligt een intekenlijst. Hier kunt u uw naam noteren.

U kunt zich ook opgeven bij:

Thecla Hettinga (a.p.j.hettinga@hetnet.nl) / 0517-395858

Loeki de Boer (loekideboer@hotmail.com) / 06-23547874

We hopen op een mooie belangstelling.

Het voorbereidingscomité.

Loeki de Boer, Vronie de Boer, Jan en Marije Haitsma,

Thecla Hettinga, Trees Hettinga en pastoor Marco Conijn

Cock van Overbeek ernstig ziek

Cock van Overbeek is al zeer vele jaren de voorzitter van de locatieraad van Sint Anna. Voor en achter de schermen is hij een stimulerende kracht. De afgelopen maanden voelde Cock zich niet fit en lekker, maar er werd niets gevonden. Toen eind april de klachten toenamen bleek uit onderzoeken dat hij kanker heeft. Begin mei kwam het nieuws dat hij ongeneeslijk ziek is en artsen niet veel meer kunnen betekenen. Een vreselijk bericht voor Cock en zijn vrouw Marja, alsook voor de kinderen Marlies, Marco en Lonneke. Cock heeft iets op papier gezet en vroeg me dat te delen:

“Ik heb dit helemaal niet aan zien komen. Ik ging er van uit dat ik nog jaren had kunnen blijven leven en nog veel voor o.a. de parochie had kunnen betekenen. Ik keek vooruit. Ik had me graag willen aansluiten bij de tuinploeg die de begraafplaats in Dronryp onderhoud. Ik ken daar mensen. Het had me mooi geleken. En nu ineens gaat mijn leven zo snel naar een afronding. Ik wil iedereen bedanken voor de vele blijken van meeleven. Ik ontving heel veel kaarten. Al die aandacht doet mij en mijn gezin goed. Misschien ga ik wel weer eens naar de kerk, als ik me wat beter voel en nog even tijd van leven krijg. Het is bizar, maar ik heb geen lange levensverwachting meer, hooguit enkele maanden, zo gaven de artsen aan. Een hartelijke groet van mij, Cock”

Het spreekt voor zich dat Cock vanaf heden niet meer beschikbaar is voor de locatie en de parochie. Hij is vermoeid, voelt zich belabberd en heeft weinig energie. Hij moet zich richten op een goede overdracht van taken en verantwoordelijkheden in zijn bedrijf.

Voor wie een kaartje wil sturen:

Adresgegevens:

Cock en Marja van Overbeek
De Bodde 2, 9044 LA BITGUM

We bidden voor Cock en het gezin om berusting.

Dat ze zich in deze tijd van beproeving omringd mogen weten door veel lieve mensen.

pastoor Marco Conijn

Streamen vanuit de geloofsgemeenschappen.

In de komende periode worden onderstaande vieringen gestreamd:

- * zaterdag 21 mei 19.15 uur vanuit Dronryp
- * donderdag 26 mei 10.30 uur vanuit Minnertsga indien technisch mogelijk (consecratie op locatie)
- * zaterdag 04 juni 19.15 uur (Pinksteren) vanuit Dronryp
- * zondag 12 juni om 09.30 uur vanuit Franeker (terugkomviering Communicanten)
- * zaterdag 18 juni om 19.15 uur vanuit Dronryp (sacramentsdag)
- * zaterdag 25 juni / zondag 26 juni geen stream
- * zaterdag 02 juli om 19.15 uur vanuit Dronryp
- * zaterdag 09 juli om 19.15 uur vanuit Dronryp

De vieringen vanuit de Jacobusparochie zijn ook later terug te zien op de website

De teksten van gestreamde vieringen kunt u soms via de website van de parochie downloaden!

Website: www.heiligejacobusparochie.nl
Facebook: [@HJacobusdeMeerdereparochie](https://www.facebook.com/HJacobusdeMeerdereparochie)

* Gelovige Inspiratie...

5^e zondag van Pasen, 15 mei 2022

Evangelie volgens Johannes (Joh.13, 31-33a.34-35)

In die tijd zei Jezus tot de leerlingen:
“Nu is de Mensenzoon verheerlijkt en God is verheerlijkt in Hem.
Als God in Hem verheerlijkt is
zal God ook Hem in zichzelf verheerlijken,
ja, Hij zal Hem spoedig verheerlijken.
Kindertjes, nog maar kort zal Ik bij u zijn.
Een nieuw gebod geef Ik u:
gij moet elkaar liefhebben;
zoals Ik u heb liefgehad, zo moet gij elkaar liefhebben.
Hieruit zullen allen kunnen opmaken dat gij mijn leerlingen zijt:
als gij de liefde onder elkaar bewaart.”

Overweging door pastor Dorenda Gies

Als je bezoek hebt gehad van goede vrienden, komt het moment van afscheid altijd te vroeg. Je hebt de hele avond met elkaar gepraat, maar toch is het belangrijkste nog niet gezegd. Bij de kapstok en bij de deur moet nog een hoop gezegd worden. Vaak sta je daarom nog een behoorlijke tijd bij de deur te kleumen, maar kun je anders? De laatste woorden blijf je je herinneren.

Nog belangrijker zijn de laatste woorden die je hoort van iemand die doodgaat. Je weet dat je vriend of vriendin, opa of oma, vader of moeder nooit meer iets tegen je zullen zeggen. Je luistert dus zo goed mogelijk en die laatste woorden blijf je, als iets heel kostbaars, met je meedragen. Dat is ook de reden dat van belangrijke mensen de laatste woorden of toespraken worden opgeschreven. Soms mooier gemaakt dan het was om de persoon in kwestie te eren. Want wat een mens als laatste zegt, zegt vaak heel veel over diegene en zijn of haar leven.

Zo heeft de evangelist Johannes de laatste woorden van Jezus opgeschreven. Dingen die Jezus zijn leerlingen vertelde bij zijn afscheidsmaltijd, toen hij ervan overtuigd was dat het mis zou lopen met hem. Jezus' laatste wens was dat zijn leerlingen de liefde onder elkaar bewaren, naar zijn voorbeeld. In die liefde wordt God immers zichtbaar. Hij had gemerkt dat er onder zijn leerlingen sterke rivaliteit bestond. Daarom gaf hij deze ene boodschap. Er moet liefde onder jullie zijn en geen heerszucht. Je moet niet imponeren en bevelen. Je moet de liefde bewaren, heeft Jezus zijn volgelingen op het hart gedrukt. Een oeroud gebod in een nieuw jasje.

Jezus geeft hiermee geen vreemde voorschriften. Je kunt hier best mee instemmen. Jezus geeft geen ingewikkelde wetgeving. Als je de liefde bewaart, in liefde leeft, is het goed. Maar wat moeten we ons daarbij voorstellen? De liefde onder elkaar bewaren? Het klinkt wel erg soft in onze huidige maatschappij. Valt er nog wel liefde te vinden? Aan de ene kant lijkt onze wereld keihard en liefdeloos. Er gaan nog steeds mensen van de honger dood. We tonen ons vaak hard tegenover vreemdelingen. Er vereenzamen steeds meer mensen. Er is nog steeds en weer opnieuw oorlog. Er is geweld en ruzie in onze straten. Er is overal misbruik en mishandeling.

Tegelijk kun je gelukkig ook zeggen dat er overal liefde om je heen is. Je ziet jonge ouders met eindeloos geduld hun kinderen begeleiden. Je ziet dochters en zonen hun zieke ouders verzorgen of regelmatig bezoeken. Je ziet zorgverleners en vrijwilligers met veel liefde aandacht geven aan mensen die buiten de samenleving dreigen te vallen. Je ziet allerlei acties voor mensen in nood, voor vluchtelingen die hulp nodig hebben. Je ziet mensen die zich met eindeloos geduld opwerpen als gesprekspartner, als luisterend oor voor hen die knel zijn komen zitten. Achter ons

dagelijkse bestaan gaat gelukkig heel veel liefde schuil. De liefde die God in ons hart heeft gelegd. Jezus wil ons juist daarvoor de ogen openen, dat wij de liefde in ons gewone leven koesteren en bewaren voor elkaar en voor onszelf.

Vandaag wordt Titus Brandsma heilig verklaard. Hij was iemand die overduidelijk leefde vanuit de liefde van God. Zoals bisschop van den Hende zei: 'Titus Brandsma heeft getuigd van de waarheid van Gods liefde en duidelijk gemaakt dat een mens door haat en geweld ten diepste ontrouw is aan zijn of haar menselijke waardigheid. ...Ik hoop dat het getuigenis van pater Titus ook nu inspireert en bemoedigt om trouw te blijven in liefde en geloof aan de waardigheid die wij als mens van God hebben gekregen.' Aldus bisschop van den Hende.

Het gaat er Jezus niet alleen om dat wij liefde weggeven, maar ook dat wij deze kunnen ontvangen. Om liefde te kunnen bewaren, moet je immers eerst liefde kunnen ontvangen. Als je de liefde royaal kunt ontvangen dan is het voor de anderen ook een feest om haar aan jou te schenken. Een jarige kleuter die stralend genietend met de armpjes omhoog op een stoel het 'lang zal ze leven' in ontvangst neemt, zal luider en enthousiaster worden toegezongen dan een kleuter die verlegen of met afwerende gebaren de hulde zich zo kort mogelijk laat aanleunen. Iemand die een presentje terzijde legt met een: 'dat was helemaal niet nodig geweest', die ontnemt de gever het plezier van het geven. Iemand die een welgemeend compliment wegwuift, die snoert in feite de mond van iemand die aardig wil zijn.

In liefde kunnen leven is ook liefde kunnen ontvangen, en ten volle ervan durven genieten. De liefde onder elkaar bewaren is net als Jezus met zorg omgaan met mensen, vooral die kleine en kwetsbare mensen. Je verwonderen over hun gevoelens en beweegredenen, je laten raken door hun licht en liefde. Durven wij zo'n leven in liefde aan, jij, u, en ik? Jezus gaf deze opdracht vlak voor zijn dood aan zijn leerlingen en daarmee ook aan ons. Moge deze laatste wens meer zijn in ons leven dan slechts een herinnering. Moge liefde de drijfveer zijn in ons kwetsbare bestaan op weg met elkaar en met God.

Voorbede

Laten wij ons richten op God,
die onze weg samenvat in dat ene woord 'liefde'
Laten wij bidden om die liefde voor kerk en wereld
en voor al onze geliefden op voorspraak van Titus Brandsma.

Wij bidden voor onze Kerk:
Voor onze heilige Vader bidden we om zegen.
Vandaag verklaart hij o.a. Titus Brandsma heilig.
Titus was maatschappelijk zeer betrokken
en verzetste zich zeer tegen onderdrukking en nazisme.
Op zeer toegewijde wijze verkondigde hij Gods liefde.
Dat wij een voorbeeld aan hem mogen nemen.

Om een liefdevolle houding bidden we
voor allen die wereldwijd met haat te maken hebben:
voor wereldleiders en politici, voor wie werken bij defensie
en voor hen die zijn uitgezonden op een vredesmissie
Dat zij in staat zijn de spiraal van terreur en geweld te kunnen doorbreken.

We bidden om een liefdevolle verhouding
tussen de Oosterse en de Westerse Kerken,
in het bijzonder in en rond de Oekraïne.
Dat eenheid en solidariteit als vanzelfsprekend worden ervaren.
Dat de Kerk 'liefde' laat doorklinken in het denken en doen van alle christenen.

We bidden om liefde
tussen partners, tussen mensen die met elkaar het leven delen.
Om liefde tussen ouders en kinderen, tussen broers en zussen.
Dat zelfs in moeilijke omstandigheden, na dood of echtscheiding,
liefde het wint van jaloezie of haat.

We bidden om liefde in ons eigen hart
voor allen met wie we optrekken of die op ons pad komen.
Voor de meest kwetsbaren in onze samenleving bidden we:
ouderen, zieken, eenzamen, armen en vluchtelingen:
dat zij kunnen rekenen op liefdevolle woorden.

We bidden voor de kinderen
die zich voorbereiden op hun eerste heilige Communie.
Dat Jezus voor hen een vriend mag zijn in heel hun leven.

Wij bidden voor alle ernstig zieken,
thuis, in het ziekenhuis, in het verzorgingshuis of in instellingen,
om kracht en om liefdevolle nabijheid.
En we bidden voor onze dierbare overledenen,
dat zij allen mogen zijn geborgen in de Gods liefde en licht.

Liefdevolle God,
U die ons ten diepste kent, hoor ons bidden
en laat uw liefde door ons hart stromen
naar de mensen met wie wij omgaan,
opdat wij worden zoals U ons bedoeld heeft,
vandaag en alle dagen van ons leven. Amen.

* Voor de kinderen...

De vrede van Jezus (6^e zondag van Pasen)

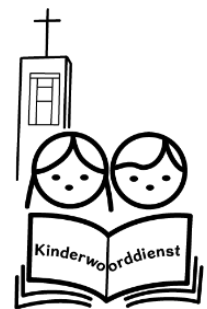
In de lezing uit het Johannes-evangelie zitten diverse onderwerpen om over door te kunnen praten met de kinderen. Jezus kondigt aan weg te gaan bij zijn vrienden. Daar kan elk kind zich iets bij voorstellen. Maar de kern van dit stuk van het Evangelie ligt in het feit dat Jezus aankondigt dat Hij zal vertrekken, en dat Hij zijn leerlingen zijn 'vrede wil geven'. De vrede van Jezus wordt afgezet tegen de vrede die deze wereld je kan geven.

Met de kinderen proberen we na te denken over de 'vrede van het hart', die Jezus bedoelt. Door in gesprek te gaan kunt u de kinderen helpen onderscheid te maken tussen 'wereldse vrede' en 'de vrede van je hart'. Hierbij speelt de heilige Geest een belangrijke rol. Hij zal er voor zorgen dat de leerlingen, en dus ook de kinderen, het begrijpen!

Navertelling Johannes 14,23-29

Ik geef jullie mijn vrede!

Jezus heeft zijn leerlingen verteld dat Hij bij ze weg zal gaan. "Ik kom weer terug", zegt Jezus dan. Maar Hij moet het een paar keer tegen de leerlingen zeggen, ze horen het niet. Ze zijn verdrietig, dat ziet Jezus wel. Jezus zegt: "Luister naar wat Ik gezegd heb. Jullie houden toch van Mij? Ik ga naar de Vader, daar mogen jullie blij om zijn. En Ik kom terug. Maar Ik zal ook bij jullie blijven door mijn woorden. Alles wat Ik gezegd heb, is voor jullie." De leerlingen knikken, maar Jezus ziet dat ze niet goed weten wat ze er mee aan moeten. Jezus zegt: "Mijn Vader, naar Wie Ik toe ga, zal jullie ook een helper sturen. Dat is de heilige Geest. Jullie hoeven het niet alleen te doen. De heilige

Geest zal zorgen dat jullie het begrijpen. Ik zal er nog gewoon zijn, ook al ben Ik er niet meer als mens." Nu kijken de leerlingen Jezus nog vreemder aan. Wat zegt Hij toch een moeilijke dingen! "Ik geef jullie ook mijn vrede", zegt Jezus. "Het is een cadeau aan jullie. Het is niet de vrede zoals in de gewone wereld. Het is vrede die je in je hart meedraagt. Die helpt jullie om goed te zijn voor anderen mensen. Die helpt jullie om niet bang, maar juist moedig te zijn. Die vrede is voor altijd! Zo kunnen jullie blij zijn dat Ik naar Mijn Vader ga, en erop vertrouwen dat Ik terug kom."

Gesprek met de kinderen

Kinderen kunnen goed invoelen hoe het is als iemand van wie ze houden weg gaat. Stel een paar vragen: Hoe zou jij je voelen als een goede vriend heel ver weg zou gaan? Wat zou jij doen? Zou je proberen contact te blijven houden? Je kan de lijn doortrekken naar de gevoelens van de leerlingen van Jezus. Jezus wil ze iets geven waar ze altijd wat aan hebben. Hij geeft hen Zijn woorden, de heilige Geest, maar Hij geeft ze ook nog iets bijzonders. Hij geeft ze 'de vrede'! Wat vinden de kinderen van dit cadeautje? Heb je daar wat aan? Vraag de kinderen dan wat ze zich voorstellen bij vrede?

Pak een groot vel of flap over en maak drie kolommen of drie cirkels. Schrijf in één kolom of één cirkel op wat de kinderen verzinnen bij vrede. Plak het plaatje van de wereldbol erbij, of teken zelf een wereldbol. Deze kolom of cirkel staat voor 'Wereldse Vrede'.

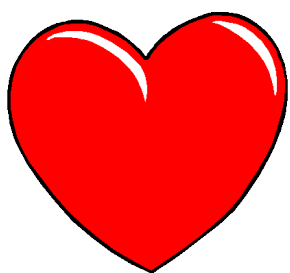

Vervolg het gesprek:

Oorlog is geen vrede. Dat ervaren kinderen elke dag door naar het journaal te kijken. Mogelijk kennen ze ook kinderen die gevlucht zijn en nu bij hen in de klas zitten of die vriendjes en vriendinnetjes zijn geworden. Jezus bedoelt met 'Ik geef je Mijn vrede', dat je geen ruzie of oorlog moet maken, maar vrede gaat voor Jezus nog verder dan dat. Hij vraagt om vrede in je hart te dragen! Vraag de kinderen, voordat u zelf gaat uitleggen, of zij zich hier iets bij kunnen voorstellen.

Wat zou Jezus bedoelen met vrede in je hart?

Schrijf in een andere kolom of cirkel op wat de kinderen verzinnen bij vrede in je hart. Plak het plaatje van het hart erbij, of teken een hart. Deze kolom of cirkel staat voor 'Vrede van je hart'.

Als kinderen dit moeilijk vinden kunt u ze helpen door het volgende te vertellen: Vrede vraagt iets van jezelf. Het begint ermee dat je niet alleen bezig bent met wat jezelf wilt bereiken, maar er ook op let wat anderen nodig hebben. Dus niet alleen zorgen dat je het zelf goed hebt, maar ook zorg hebben voor anderen. Dat heet: de ander respecteren. Ook al is die andere heel anders dan jij zelf bent.... Daar begint vrede mee. Praat door over het woord respecteren, respect. Kennen de kinderen dat woord? Kunnen zij voorbeelden geven? Hoort dit bij 'vrede van je hart'? Of bij de 'wereldse vrede'?

Schrijf 'Heilige Geest' in de middelste kolom of de middelste cirkel. Plak het plaatje van het vlammetje erbij of teken een vlammetje.

Hoe zou je in je eigen leven aan vrede kunnen werken? Kan Jezus of God je daarbij helpen? Jezus zegt dat Hij een helper zal sturen. De heilige Geest. Die zie je niet, maar toch is Hij er wel. Net zoals bijvoorbeeld een geur... die kan je ruiken, maar niet zien. Of de wind, die kan je voelen maar niet zien. Vraag de kinderen of zij zelf wel eens iets gemerkt hebben van de heilige Geest. Van een helper, die zorgde dat ze de vrede konden bewaren.

Laat zien hoe de drie cirkels of drie kolommen samenhangen: De heilige Geest is als een vlammetje dat branden blijft om de vrede te blijven aanwakkeren in jezelf. Dat helpt dan voor je eigen vrede in je hart maar op die manier help je ook de wereldse vrede in stand te houden.

Cadeautjes voor de vrede maken

Laat de kinderen vlammetjes tekenen en uitknippen, dit worden cadeautjes voor de vrede. Laat de kinderen hierop de woorden schrijven die ze eerder gevonden hebben (en die nu op het papier staan). Ze kunnen de vlammetjes aan iemand cadeau doen of het een mooi plekje geven, zodat het vlammetje hen herinnert aan het bewaren van de vrede in je hart.

Slotritueel en slotgebed

Benoem de drie symbolen van vandaag (het hart, de wereldbol en de vlam)

Vertel dat het licht van de kaars verandert in rook. Daarmee verandert het licht van dimensie. Het verdwijnt niet maar verspreidt zich op een andere manier. (Doe evt een kaars aan en blaas die uit. Kijk met de kinderen naar de rook die oplost in de ruimte) en bid dan tot slot:

Lieve God,
Zoals wij het lichtje van de kaars zien veranderen,
niet meer zichtbaar als licht,
maar als rook,
verspreid in deze ruimte,
zo bent U altijd bij ons,
in het licht,
in de ruimte.
Amen.

*** Nieuws vanuit de parochie...**

Vrijwilligers kerkschoonmaak Franeker gevraagd!

Eenmaal per jaar wordt de kerk van Franeker grondig schoongemaakt. Op zaterdag 28 mei is het weer zover. Hiervoor worden nog enkele vrijwilligers gezocht.

De werkzaamheden zijn van diverse aard variërend van licht naar zwaar zodat er voor iedereen een passende activiteit gezocht die past bij de lichamelijke gesteldheid.

Gestart wordt om 09.00 uur. Vanaf 08.30 uur is de kerk open. Om 10.00 uur is er koffie met met lekkers. Om 12 uur wordt afgesloten met een lunch bestaande uit soep, broodjes en wat te drinken.

Er wordt dus niet alleen gewerkt, De ochtend biedt ook gezelligheid. De gemiddelde leeftijd van de vrijwilligers is ± 70 jaar dus iedereen tot en met 70 jaar kan deze leeftijd alleen maar omlaag brengen. Ook deelnemers boven deze leeftijd zijn welkom wellicht kunnen wij nog iets van ze leren. Komt u het schoonmaakteam versterken?

Een verzoek is wel u tevoren even op te geven i.v.m. de inkoop van de versnaperingen.

Opgave kan bij Dirk de Boer 06-28234616

* Gedachten van parochianen...

Vertrouwen...

Een van de onvergetelijk ontroerende momenten in mijn leven was die keer dat mijn zeer geliefde vriendin Truus die ik niet lang daarna officieel 'mijn vrouw' mocht noemen me schreef 'nu zeker te weten me volledig te kunnen vertrouwen.' De hemel opende zich, in de volle wijde. Bij de keuze weet de man het meteen, maar een vrouw voelt zich niet zo maar plukrijp, en met een wiebel als ik gold dat voor Truus meer dan dubbel.

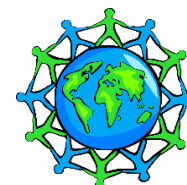
We trokken al een jaar met elkaar op, zij als leerling-verpleegster in het toen nog bestaande katholieke ziekenhuis RKZ in Hilversum waar zij met mijn zuster Annie intern op een kamertje zat. En in andere kamertjes zat een levendige club vrolijke collega's, 'de Stormvogels'. Als trouwe broer mocht ik daar, o heerlijke uitzondering, altijd vrij naar toe, maar ik kwam natuurlijk alleen voor Truus, die ook steeds minder buiten mij kon. Want op dat kamertje hield ze allerlei gedierten in kooitjes zoals parkieten, hamsters, een minipapegaai, een schildpad die met een op zijn schild gepleisterd lang rood lint overal vrij rondliep, en een glazen bak met guppies. Door Gods genade mankeerde er aan die behuizingen altijd wel wat en bovendien had de vissenbak behoefte aan een stabiele 12 graden. Mijn onmisbare handigheid, gevoegd bij de wijze gesprekken tijdens onze heerlijke wandelingen op de hei, maakte, hoe kon het anders, de gezamenlijke weg vrij naar onze harten. Truus had het goed gezien: haar hele leven, tot ze haar roeping tot het eeuwige moest volgen, heb ik haar terzijde kunnen staan met hogere gesprekken en wapperende handjes. Andersom verwende ze mij zodanig dat de jaren nu als Willempie-alleen niet anders dan onverwachte jaren van pittige interne heropvoeding zijn.

Mijn advies aan de jeugd: verzuim niet om vanaf je luiertijd in het schuurtje achter huis met doet er niet toe wat te gaan knutselen. Daar leer je wat geen school je leert. En zoals de liefde van de man door de maag gaat gaat de liefde van de vrouw via een paar superhandige mannenhandjes.

Aan dit glorieus verleden moest ik denken toen het verleden week met heiligverklaring bekroonde leven van Titus Brandsma in alle volheid tot me doordrong. Met Titus' onvoorwaardelijke godsvertrouwen moet God zich naar verhouding net zo mateloos gelukkig hebben gevoeld als ik toen met het vaste vertrouwen van Truus in mij. Een vergelijking van niks natuurlijk, maar toch. Zo immers heeft God de mens bedoeld: onvoorwaardelijk vertrouwend op hem, de Schepper van het al, en met eenzelfde liefde voor de gehele schepping die hij ons tijdelijk gegeven heeft. Twijfel past daar niet bij, vertrouwen is vertrouwen. Zo moeilijk is dat niet, je hoeft alleen maar te willen. En dan: wie heeft al het geschapene gemaakt, wie heeft jou gemaakt, wie heeft je kinderen gemaakt? Dit soort vragen hoor je de techniek niet stellen. De techniek weet alles zeker of gaat er naar op zoek. En overweeg eens in hoeverre al die prachtige technieken waar we niet meer buiten kunnen ons naar de rand van ons bestaan hebben gebracht. Een beetje volwassener er mee omgaan zou niet verkeerd zijn. We hebben genoeg hersens meegekregen. Maar kunnen we nog terug? Nou, Titus kan met zijn voorbeeldig leven wel eens juist op tijd in ons leven zijn gekomen. Laat hij onze voorspraak zijn in onvoorwaardelijk vast vertrouwen in God en verstandig gebruik van ethisch verantwoorde technieken. En als we Moeder Maria, Jezus Christus en de Heilige Geest er ook even bij meenemen (ik groet Truus als mijn persoonlijke coach ook even...) dan zie ik het allemaal toch nog wel goed kunnen komen, ondanks de te verwachten nodige dips. Welnu dan, met medewerking van klaarstaande Titus Brandsma (vertrouw daar ook maar op): op naar een zich herstellend aards paradijs!

Wim van Bussel, Franeker

* Vanuit het bisdom, andere kerken en de wereld...

Geschriften Titus Brandsma

Teksten die Titus Brandsma schreef net na zijn arrestatie opnieuw beschikbaar als bijzondere herdruk

Vanwege de heiligverklaring op 15 mei van pater Titus Brandsma zijn bij het bisdom Rotterdam twee bijzondere boekjes verschenen. Het betreft de herdruk (facsimilé) van twee uitgaven waarin pater Titus zelf aan het woord komt. Dit zijn "Het laatste geschrift" en "Mijn cel" met "Dagorde van een gevangene".

De eerste tekst is door Titus Brandsma geschreven in opdracht van de Gestapo in de gevangenis in Scheveningen. De andere twee teksten zijn persoonlijke bladzijden over zijn arrestatie en over de eerste dagen daarna in zijn cel. De herdruk van deze boekjes, die voor het eerst verschenen in 1944, is een initiatief van bisschop Hans van den Hende. Ze worden aangeboden aan parochies in het bisdom Rotterdam. De boekjes zijn op verzoek echter ook voor belangstellenden buiten het bisdom beschikbaar.

"Het zou na een nacht te Arnhem, hier maar één nacht zijn. Met die woorden werd ik in cel 577 op 20 Januari binnengebracht", schrijft pater Titus op 23 januari 1942. "Den volgenden morgen moest ik om half negen klaar zijn voor het verhoor in Den Haag. In den middag kon het waarschijnlijk afgesloten worden en zou ik met het oog op mijn gezondheid weer naar huis gaan." Pater Titus is dan 60 jaar oud. Zijn gezondheid is kwetsbaar. Hij lijdt onder een chronische ziekte en heeft een laag lichaamsgewicht: "56 kilo, waarvan men voor de kleding 2 kilo aftrok", zegt hij daarover, nadat hij in de Scheveningse gevangenis is gewogen.

De eerste paar dagen schrijft hij op bevel van de Gestapo de tekst die antwoord geeft op de vraag: Waarom verzet zich het Nederlandse volk, met name het katholieke volksdeel, tegen de N.S.B.? Dit is de tekst die is uitgegeven als "Het laatste geschrift". Pater Titus zet daarin uiteen hoe in Duitsland een "economisch-politieke beweging een stelsel [werd], een ideologie" met verstreckende gevolgen. Hoe in Nederland de NSB geen verbetering brengt en daarom botst met de "werkelijkheidszin" van de bevolking, maar ook dat de ideologische strekking botst met de "godsdienstzin" van de bevolking. Pater Titus schrijft over de "vrijheidsliefde" van de mensen en zegt over de bezetting: "Nederland is nog altijd Nederland. Het heeft nog zijn oude grenzen en hoopt en vertrouwt die te behouden, eenmaal weer in volle vrijheid en in bestendigen vrede met het Duitse volk. Ik begrijp intusschen dat men de houding van de bisschoppen en van de katholieke pers niet aangenaam vindt en de opdracht van den aartsbisschop, aan mij gegeven en door mij vervuld, toch eenigszins beschouwt als een daad van verzet op grond van onze katholieke beginselen", constateert hij op 23 januari. "De tegenstellingen der beginselen is er. Voor de belijdenis ervan lijd ik met vreugde, wat ervoor geleden moet worden."

Zijn arrestatie vond plaats op 19 januari 1942. Op 26 juli van dat jaar stierf hij in Dachau.

Belangstellenden die één of enkele exemplaren van de boekjes willen ontvangen, kunnen hiervoor mailen naar bureau@bisdomrotterdam.nl. De boekjes kosten € 1,00 per stuk en worden samen als set verkocht voor € 2,00. Om de verzending eenvoudig te houden, wordt daarbij gevraagd om een gift en wordt geen factuur verstuurd.